

NĚKTERÉ ÚVAHY O ÚČELNOSTI VYTVÁŘENÍ A POUŽITÍ BOJOVÝCH SKUPENÍ

Podplukovník Emanuel Gramiš

Složitost vedení boje a operace podle poznatků a zkušeností z minulých válek značně vzrostla zavedením zbraní hromadného ničení do výzbroje armád. Zbraně hromadného ničení způsobují zvrát nejen ve vývoji bojové techniky, taktiky a operačního umění, ale mají rozhodující vliv na vytváření bojových sestav pro atomové bojiště a na organisaci svazků a útvarů. Současně s tím se stává velmi aktuální otázka vytváření bojových skupení at v útočném nebo obranném boji.

Cílem tohoto článku je pojednat o otázce vytváření bojových skupení podle možností, které nám skýtá dosavadní organisace motorisované střelecké divise.

1. Zbraně hromadného ničení a jejich vliv na vytváření bojových sestav a z toho vyplývající nutnost tvořit bojová skupení

Podle stupně vývoje zbraní hromadného ničení a jejich účinků byly a jsou prováděny změny ve vytváření bojových sestav svazků a útvarů. Bojové sestavy jsou učleňovány do větší šířky a hloubky, aby byla snížena zranitelnost vojsk před nepřátelskými údery zbraní hromadného ničení a aby byla zvýšena manévrovost na bojišti. Zbraně hromadného ničení jsou v přímém protikladu k současným kompaktním bojovým sestavám, které jsou velmi zranitelné a po úderech zbraní hromadného ničení nepříteli ztrácejí na úderné síle a manévrovosti. Za současného stavu organisace svazků a útvarů bude výhodnější upustit od vytváření kompaktních bojových sestav a přistoupit k vytváření bojových skupení, a to podle úkolu stanoveného nadřízeným velitelem, podle konkrétní situace, hlavně nepříteli a podle povahy terénu.

Důvody, které vedou k vytváření bojových skupení, možno shrnout takto:

a) Kompaktní bojová sestava je snadným cílem pro nepřátelské zbraně hromadného ničení, zvláště za útoku, kdy vojska útočného skupení jsou nahuštěna ve výchozím položení nebo na čáře rozvinutí. Proto mohou vojska utrpět značné ztráty již před zahájením útoku, což může mít za následek opožděné zahájení útoku, po případě jeho zmaření. Při vytvoření menších, avšak vysoce pohyblivých bojových skupení budou pravděpodobně ztráty podstatně nižší, protože cíle pro údery nepřátelských zbraní hromadného ničení budou více rozptýleny. Rovněž změny v bojové sestavě po napadení zbraněmi hromadného ničení bude možno snadněji provést zasažením nových bojových skupení.

b) Vzhledem k tomu, že při současném výbuchu atomových pum, granátů a raketových střel dochází k silným účinkům v prostoru střetnutí tlakových vln, tj. v mezerách mezi jednotlivými epicentry, budou vojska umístěná v těchto mezerách rovněž do značné míry narušena a jejich bojeschopnost bude podstatně snížena. Proto není nutné tvořit kompaktní bo-

jovou sestavu na celé šířce fronty, nýbrž postačí jednotlivá bojová skupení, která budou zasazena do prostoru epicenter výbuchu atomových pum nebo do mezer vytvořivších se v bojové sestavě nepřítele, jakož i tam, kde terén vyhovuje proniknutí do hloubky nepřátelské obrany. Bojová skupení budou útočit na jednotlivých výhodných směrech tak, aby nepřátelská obrana byla narušena současně na několika směrech a aby byl podstatně omezen manévr nepřátelskými zálohami. K likvidaci vojsk v mezerách mezi epicentry výbuchu atomových pum možno použít slabších bojových skupení, která budou k tomu účelu předem vytvořena.

c) Vzhledem k použití zbraní hromadného ničení a k vysokému tempu útoku stává se boj vysoce manévrovým a dochází velmi často ke střetnému boji na jednotlivých směrech, a to buď za útoku nebo v obraně. Proto je nutno upustit od frontálního rozvinování vojsk a od vytváření kompaktních bojových sestav a zaměřit se na členění sestavy do větší šířky a hloubky s větším počtem bojových skupení, což dává možnost narůstání síly úderu, rychlého využití účinků vlastních zbraní hromadného ničení a provedení včasného manévru. Tento způsob vedení boje vyžaduje větší připravenosti velitelů a štábů a zároveň vytváří podmínky pro samostatné a iniciativní jednání velitelů.

d) V útočném boji motorisované střelecké divise (pro nepřítele v obranném boji) provádí nepřítel vzhledem k možnosti napadení své bojové sestavy zbraněmi hromadného ničení její změlčení do šířky a hloubky a vytváří větší množství opěrných bodů, i když menších. Proto je nutno na naší straně vytvořit větší počet bojových skupení, aby bylo možno jednak proniknout epicentry výbuchu atomových pum (úderů budou zpravidla provedeny na důležité opěrné body), jednak likvidovat odpor nepřítele v prostorech, které nebyly napadeny zbraněmi hromadného ničení. V tomto případě nutno předem důkladně zjistit bojovou sestavu nepřítele, vyhodnotit účinky vlastních zbraní hromadného ničení, vyhodnotit ráz terénu a jeho vliv na plnění úkolu a podle toho vytvářet bojová skupení.

e) V obranném boji motorisované střelecké divise, kdy nepřítel zpravidla provede hromadné úderů zbraněmi hromadného ničení na naše vojska, která zaujímají obranu, bude nutno rozptýlit bojovcu sestavu do větší šířky a hloubky a změlčit ji, tj. vytvořit pro nepřítele větší počet cílů. Zároveň bude nutno vytvořit k obraně jednotlivých opěrných bodů větší počet bojových skupení a přidělit jim posilové prostředky (hlavně dělostřelectvo) tak, aby mohla vést boj samostatně.

f) Za pronásledování a při průlomu spěšně zaujaté obrany nepřítele v hloubce, při provádění násilného přechodu vodních toků z chodu nutno upustit od vytváření velkých shluků vojsk vzhledem k jejich zranitelnosti úderů nepřátelských zbraní hromadného ničení. Úder nutno provádět na široké frontě a na několika směrech, což opět vyžaduje vytvoření většího počtu soběstačných bojových skupení.

g) Charakter západoevropského válečnictví, horského a polohorského rázu, s řadou menších, hluboce zaříznutých vodních toků, se značnými lesními komplexy přímo diktuje provádět útok i obranu menšími skupeními, schopnými vést boj samostatně na jednotlivých směrech.

h) Charakter organizace svazků nepřítele nás nutí organisovat bojová skupení tak, abychom s jeho skupeními mohli úspěšně vést boj.

Z uvedených důvodů vyplývá, že široké použití zbraní hromadného ničení útočníkem nebo obráncem má rozhodující vliv na členění bojové sestavy svazků a do značné míry bude mít vliv na jejich bojovou činnost. Bojová skupení vytvářená z útvarů a jednotek motorisované střelecké divise a zesílená jinými druhy vojsk mají za současného stavu rozhodně lepší možnosti k plnění stanovených úkolů než nynější kompaktní bojové sestavy.

2. Způsoby vytváření bojových skupení

Možnost vytvářet bojová skupení je především otázka organizační a je možno ji řešit dvěma způsoby:

1. Svazky budou již předem vytvořeny z bojových skupení.

2. Organizace svazků (motorisovaných střeleckých divisí) sama o sobě umožní podle druhu boje, konkrétní situace a rázu terénu a podle nepřítele vytvářet ne stejně veliká a silná, přesto však soběstačná bojová skupení.

Oba uvedené způsoby mají své výhody a nevýhody.

Výhodou prvního způsobu je, že zjednodušuje organizaci bojových skupení a jejich velení, protože bojová skupení jsou již předem organizačně vytvořena a je jim předem přidělen náležitý počet posilových prostředků. Kromě toho může velitel svazku skládajícího se z předem organizovaných bojových skupení snadněji přistoupit k plánování a organizaci boje. Nevýhodou tohoto způsobu je, že předem organizovaná bojová skupení lze jen se značnými potížemi přizpůsobovat konkrétním podmínkám situace na bojišti. Může proto nastat případ, že na některé objekty nepřítele budou vyslána příliš silná, v jiných případech zase slabá bojová skupení.

Výhodou druhého způsobu je možnost vytvářet a přizpůsobovat jednotlivá bojová skupení konkrétní situaci na bojišti a jeho podmínkám. To znamená, že velitel svazku po přijetí úkolu od nadřízeného velitele a po jeho důkladném ujasnění a zhodnocení situace ve svém zámyslu stanoví počet a sílu jednotlivých bojových skupení, jejich konkrétní úkoly podle rázu a činnosti nepřítele a pravděpodobný ráz jejich činnosti. Nevýhodou tohoto způsobu je, že vyžaduje vysokého umění a rychlosti při vytváření jednotlivých bojových skupení a při organizaci velení.

Je i třetí možnost vytvářet bojová skupení, tj. kombinovat oba uvedené způsoby, kdy svazek je již předem organizován z bojových skupení, má však ve svých organických jednotkách možnosti vytvářet další (menší) bojová skupení nebo zesílit některá organicky vytvořená bojová skupení.

Uvedl jsem tři možné způsoby vytváření bojových skupení, jakož i výhody a nevýhody prvního a druhého způsobu. Pojednat do všech podrobností, který z obou způsobů je lepší, není úkolem tohoto článku. Cílem článku je načrtnout možnosti vytvářet bojová skupení z dosavadní organizace motorisované střelecké divise.

Současný boj nutí vytvářet ne stejně silná bojová skupení, ale bojová skupení různé síly a různého složení. Na směru hlavního úderu, kde jsou vojska podporována údery zbraní hromadného ničení, bude nutno a výhodné vytvářet větší počet slabších, ale vysoce pohyblivých bojových skupení s velkými manévrovacími schopnostmi a mohutnou palebnou silou. Doposud obdobné úkoly plnily předem určené oddáry, které mohly plnit úkol jen na jednom směru a při jejich vyřazení úderem nepřátelských zbraní hromadného ničení ztratil svazek mohutnou údernou sílu. Při vytvoření

několika a menších bojových skupení je pravděpodobnost vyřazení menší, při čemž veliteli svazku zůstane dostatek sil k narušení obrany nepřítele na několika jednotlivých směrech. Na podružném směru, kde zpravidla nebude použito zbraní hromadného ničení (nebo jen v menším měřítku), bude nutno vytvářet méně bojových skupení a přidělit jim větší počet dělostřelectva. Bude to hlavně proto, aby úderná síla bojových skupení na podružném směru byla zvýšena a aby tato bojová skupení nezůstávala pozadu za bojovými skupeními útočícími na směr hlavního úderu a aby mohla zabezpečit bok hlavního úderného uskupení svazku.

Bojová skupení v rámci motorisované střelecké divise nesmějí být v žádném případě vytvářena šablonovitě. Velitel svazku musí v každém případě tvořit bojovou sestavu podle cílů, jakých chce dosáhnout a podle svého zámyslu. Z toho vyplývá, že musí vždy konkrétně zvážit úkol a situaci, ráz terénu a podle toho bojová skupení vytvářet a zesilovat je. Velký vliv na počet a sílu bojových skupení bude mít počet a způsob použití zbraní hromadného ničení. Uvedu příklad vytváření bojových skupení pro útočný boj (viz přílohu 1).

Na směr hlavního úderu motorisované střelecké divise, která útočí v pásmu 8 až 10 km širokém, je možno vytvořit na směr hlavního úderu 3 až 4 bojová skupení, a to převážně z tankového pluku a z jednoho motorisovaného střeleckého pluku a na podružném směru 1 až 2 bojová skupení.

Za předpokladu, že motorisovaná střelecká divise bude zesílena jednou těžkou houfnicovou dělostřeleckou brigádou, jednou raketometnou brigádou, jedním až dvěma protitankovými dělostřeleckými pluky, jedním až dvěma protiletadlovými dělostřeleckými pluky, dvěma ženijními prapory a chemickými jednotkami bude možno vytvořit bojová skupení takto:

Na směr hlavního úderu:

1. skupení: tři tankové roty tankového pluku motorisované střelecké divise, jeden raketometný oddíl (raketometné brigády), jedna až dvě baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku, ženijní četa, chemické družstvo,

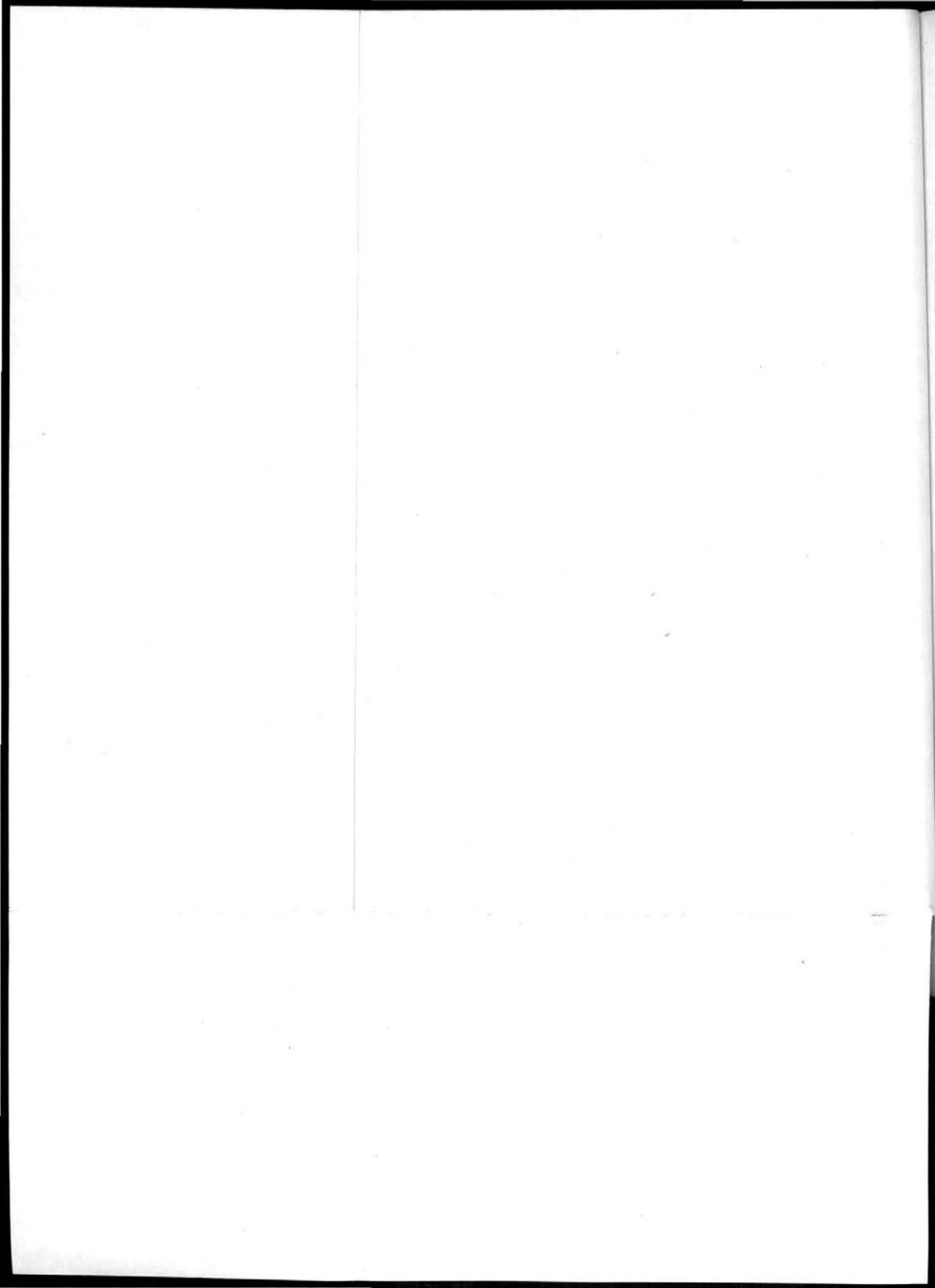
2. skupení: dvě tankové roty tankového pluku motorisované střelecké divise, jeden raketometný oddíl (raketometné brigády) bez baterie, jedna až dvě baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku, ženijní a chemické jednotky,

3. skupení: dva motorisované střelecké prapory, tankový prapor motorisovaného střeleckého pluku, raketometný oddíl (motorisované střelecké divise), baterie protitankového dělostřeleckého pluku, jedna až dvě baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku, ženijní a chemické jednotky,

4. skupení: motorisovaný střelecký prapor, baterii raketometného oddílu, baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku (toto skupení je určeno k likvidaci vojsk nepřítele v prostorech mezi epicentry výbuchu atomových pum).

Na podružném směru:

5. skupení: motorisovaný střelecký prapor, tankový prapor bez roty, oddíl 122mm houfnic, oddíl 85mm kanónů, jedna až dvě baterie protitankového dělostřeleckého pluku, jedna až dvě baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku, ženijní a chemické jednotky,

6. s k u p e n í : motorisovaný střelecký prapor, rota tankového praporu, oddíl 122mm houfnic, jedna až dvě baterie protitankového dělostřeleckého pluku, jedna až dvě baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku, ženijní a chemické jednotky,

7. s k u p e n í : motorisovaný střelecký prapor, oddíl 160mm minometů, baterie protiletadlového dělostřeleckého pluku.

V druhém sledu možno ponechat kompaktní motorisovaný střelecký pluk k rozvíjení úspěchu bojových skupení prvního sledu.

Divisní dělostřeleckou skupinu možno vytvořit z těžké houfnicové dělostřelecké brigády a z jednoho oddílu raketometné brigády.

Dělostřeleckou protitankovou zálohu z jednoho protitankového dělostřeleckého pluku.

Divisní protiletadlovou dělostřeleckou skupinu z protiletadlového pluku divise.

Ženijní zálohu ze ženijního praporu divise.

Další varianta vytvoření bojových skupení může být taková, že na směr hlavního úderu motorisované střelecké divise budou vytvořena bojová skupení jako v první variantě, kdežto na podružném směru bude útočit jeden motorisovaný střelecký pluk zesílený prostředky podle dosud platných zásad. Pluk druhého sledu divise může být podle situace již předem organisován do bojových skupení nebo může být rovněž ponechán jako kompaktní celek. Tento motorisovaný střelecký pluk (po případě 2 až 4 bojová skupení) po náležitém zesílení druhu vojsk může plnit úkoly na směrech, kde nebylo použito zbraní hromadného ničení, nebo rozvíjet úspěch bojových skupení prvního sledu.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že jednotlivá bojová skupení jsou plně bojeschopná a mohou plnit úkoly na jednotlivých směrech, i když je mezi nimi vzájemný nepoměr v tancích a v motorisovaných střeleckých jednotkách, který vzhledem k dosavadní organisaci motorisované střelecké divise nelze odstranit. Bude však účelné uvažovat o vybavení tankových pluků rotami samopalníků, kteří by plnili úkol doprovodu tanků při boji v hloubce nepřátelské obrany. Tento způsob organisace tankových útvarů a svazků se velmi osvědčil za Veliké vlastenecké války a mám za to, že by i v současné době byl plně na místě.

Organisace velení při uvedené variantě může být provedena tak, že bojovým skupením čís. 1 a 2 velí velitel tankového pluku, bojovým skupením čís. 3 a 4 — velitel motorisovaného střeleckého pluku, bojovým skupením čís. 5, 6 a 7 — velitelé motorisovaných střeleckých praporů, při čemž jim všem velí velitel motorisovaného střeleckého pluku (rozuměj bojovým skupením čís. 5, 6 a 7). V tomto případě bude velitel divise a jeho štáb přímo velet čtyřem podřízeným stupňům (veliteli tankového pluku, dvěma velitelům motorisovaných střeleckých pluků a veliteli pluku druhého sledu), takže se počet podřízených stupňů proti nynějšímu nezměnil. Rovněž počet pojítek, která má motorisovaná střelecká divise k dispozici, dostačí k zabezpečení spojení mezi velitelem a štábem divise a mezi veliteli jednotlivých bojových skupení. Otázkou zůstává kvalita dosavadních rádiových stanic. Bude nutno je vylepšit a zdokonalit tak, aby zabezpečovaly spolehlivé spojení v průběhu celého boje. Zvláštnosti proti nynějšímu způsobu velení budou v tom, že velení bojovým skupením musí být mnohem pružnější a rychlejší, při čemž značnou úlohu bude mít osobní styk velitele

divise a představitelů štábu divise s veliteli jednotlivých bojových skupení. Velení musí být uskutečňováno formou krátkých bojových nařízení předávaných pojitky, po případě směrovými důstojníky. Velmi výhodné bude v těchto případech použít vrtulníků.

Před zahájením útoku provede velitel divise rekognoskaci podle dosud platných zásad. Po vydání svého rozhodnutí a pokynů pro bojové, materiální a jiné druhy zabezpečení provede velitel divise s podřízenými veliteli bojových skupení organizaci součinnosti. V organizaci součinnosti budou proti dosavadnímu způsobu tyto zvláštnosti:

— Při dosavadním způsobu provedení útoku, kdy bojová sestava motorisované střelecké divise byla kompaktní, byla organizována těsná součinnost na celé šířce útočného pásma. Při provedení útoku bojovými skupením na jednotlivých směrech bude součinnost organizována podle těchto směrů a podle předpokládané činnosti na těchto směrech.

— Velitel divise musí při organizaci součinnosti věnovat značnou pozornost důkladnému sladění činnosti jednotlivých bojových skupení, zvláště pak činnosti v mezerách mezi jednotlivými útočnými směry.

— Zvláštní pozornost nutno věnovat organizaci součinnosti mezi druhy vojsk, hlavně dělostřelectvem a letectvem.

Obdobnou, ovšem mnohem podrobnější součinnost musí organizovat velitelé jednotlivých bojových skupení, zvláště pak velitelé pluků, kteří budou velet několika bojovým skupením. Při organizaci součinnosti nutno rovněž brát v úvahu způsob vystřídání jednotlivých bojových skupení v průběhu boje.

Zvláštností bude uskupení dělostřelectva v bojové sestavě motorisované střelecké divise. Nebudou vytvářeny plukovní dělostřelecké skupiny, nýbrž každé bojové skupení bude zesíleno dělostřelectvem podle stanoveného úkolu a velikosti bojového skupení tak, aby mohlo plnit úkoly samostatně. Při takovém přidělení dělostřelectva odpadnou zdlouhavé informace nadřízeným velitelům, které podle dosavadní praxe jsou nezbytné v každém případě, kdy podřízený velitel žádá o palebnou podporu. Dosavadní plukovní dělostřelecké skupiny budou proto rozděleny mezi jednotlivá bojová skupení, což bude mít tu výhodu, že bude možno uskutečnit přímo podporu tanků a pěchoty při jejich boji, zvláště v hloubce nepřátelské obrany. Nevýhodou však bude, že je do značné míry snížena (někdy i vyloučena) možnost soustředěné palby celé dosavadní plukovní dělostřelecké skupiny. Tento nedostatek možno vyvážit tím, že divisní dělostřelecké skupiny budou vytvářeny z většího počtu dělostřeleckých oddílů (čítajíc v to jednotky atomového dělostřelectva), větších ráží a většího donosu. Divisní dělostřelecké skupiny pak přeberou část úkolů plukovních dělostřeleckých skupin. Kromě toho mají plukovní dělostřelecké skupiny možnost likvidovat odpory před jednotlivými bojovými skupením podle požadavků jejich velitelů. Bojovým skupením složeným z převážné části z tankových jednotek je výhodné přidělovat raketomety, protože tankové jednotky mají dostatek kanónů v tancích. Bojovým skupením vytvořeným z motorisovaných střeleckých jednotek je výhodnější přidělovat houfnicové, kanónové nebo minometné oddíly, jakož i baterie protitankového dělostřelectva.

Kromě toho nutno přidělit každému bojovému skupení zpravidla jednu až dvě baterie malorážního protiletadlového dělostřelectva, aby byla zabez-

pečena jeho činnost na jednotlivých směrech proti možnému napadení ze vzduchu a aby bylo současně vybaveno pro boj se vzdušnými výsadky nepřítele. Je totiž velmi pravděpodobné, že při použití vzdušného výsadku nepřítelem, bude k jeho likvidaci určeno to bojové skupení (nebo několik bojových skupení), na jehož směr činnosti se vzdušný výsadek nepřítele vysazuje.

Z toho vyplývá, že bojová sestava motorisované střelecké divise bude učleněna do dvou sledů, při čemž v rámci prvního sledu budou vytvořena jedno až dvě bojová skupení jako záložní. Taktéž druhý sled nemusí být vždy tvořen celým motorisovaným střeleckým plukem, ale může se skládat ze dvou až tří bojových skupení.

V obranném boji budou bojová skupení vytvářena v podstatě podle obdobných zásad jako za útoku. Rozhodujícími faktory budou zbraně hromadného ničení, úkol a konkrétní podmínky terénu, jakož i pravděpodobné směry útoku nepřítele. Zbraně hromadného ničení dávají nepříteli možnost napadnout naše bránící se vojska a způsobit jim značné ztráty. Proto bude nutné členit bojovou sestavu do větší šířky a hloubky a vytvářet větší počet bojových skupení. Vytváření bojových skupení v obranném boji je zdůvodněno tím, že obranný boj může nabýt ohniskového rázu hlubokými vlny, které mohou být způsobeny současným útokem nepřátelských vojsk na několika oddělených směrech (taktika pentomických divisí). Vzhledem k hromadnému použití nepřátelských zbraní hromadného ničení v průběhu jeho dělostřelecké a letecké přípravy bude výhodné vytvářet bojová skupení určená k obranným účelům slabší a bojová skupení určená k plnění aktivních úkolů (protizteče) silnější. Tím dodržíme zásadu, že minimum sil a prostředků bude vystaveno úderům zbraní hromadného ničení a že bude možné narůstání odporu v hloubce vlastní obrany. Je pochopitelné, že v rámci tohoto celkového uskupení motorisované střelecké divise budou bojová skupení na důležitých směrech silnější a na podružných směrech slabší. Rovněž přidělení posilových prostředků jednotlivým bojovým skupením musí být provedeno podle důležitosti bráněného směru.

Bojová sestava v rámci jednotlivých bojových skupení musí odpovídat současným zásadám obrany, tj., že hlavním jádrem obrany budou rotní rajóny obrany. Bojová skupení v obranném boji možno vytvářet z jednoho až dvou motorisovaných střeleckých praporů zesílených náležitým počtem posilových prostředků, zvláště dělostřelectvem a tanky.

V obranném boji obdobně jako za útoku nebude výhodné vytvářet plukovní dělostřelecké skupiny, nýbrž přidělit dělostřelecké oddíly jednotlivým bojovým skupením k jejich přímé podpoře. Bude-li se na některém směru bránit motorisovaný střelecký pluk podle dosavadních zásad, bude se u tohoto pluku plukovní dělostřelecká skupina vytvářet. Divisní dělostřelecké skupiny bude nutno vytvářet silnější (4 až 5 dělostřeleckých oddílů), aby mohly jednotlivá bojová skupení podporovat.

Takto vytvořená bojová skupení mohou lépe plnit stanovený úkol, protože součinnost a podpora všech druhů zbraní může být provedena neodkladně tak, jak to vyžaduje dynamika soudobého boje.

Stupeň pohyblivosti dopravních prostředků a bojových vozidel v terénu a jejich střední odolnost proti zbraním hromadného ničení mají rovněž kladný vliv na činnost jednotlivých bojových skupení při vedení obranného

boje. Vysokou manévrovací schopnost a pohyblivost jednotek, útvarů a svazků umožňují vysoce mobilní a pancéřované dopravní prostředky a bojová vozidla v organizaci motorisované střelecké divise. Vysoká pohyblivost a manévrovost umožňují širokou decentralisaci sil a prostředků a periodické střídání prostorů a postavení v rámci jednotlivých bojových skupení.

Požadavek dnešní obrany — zničit nepřátelské tanky jako prvořadý úkol a budování rotních rajónů obrany zvyšuje do značné míry samostatnost velitelů rot, kteří dříve neměli těžké zbraně. Proto byl dříve těsný pěchotní palebný styk mezi rotami a prapory kategorickou nutností. Dnes nutnost tohoto styku odpadá, neboť by vedl k nahuštění sil a prostředků a k jejich snadnějšímu umlčování nepřátelskými zbraněmi hromadného ničení. Umístění těžkých zbraní v rotních rajónech zvyšuje samostatnost jednotlivých rot a umožňuje jednak rozšíření rajónů, jednak vytváření mezer mezi jednotlivými rotami do 500 m a mezi jednotlivými skupenými do 2 km. To znamená, že bojové skupení v síle dvou motorisovaných střeleckých praporů, zesílené tanky a dělostřelectvem, může bránit úsek 6 až 7 km široký, bojové skupení v síle jednoho motorisovaného střeleckého praporu — úsek 4 až 5 km široký.

Co se týká protitankové obrany, má dnešní motorisovaná střelecká divise celkem 339 protitankových prostředků, jimiž je schopna přehradit směr (tankový) 13 až 16 km široký s hustotou 20 až 25 hlavní na 1 km fronty. Při zesílení divise dalšími protitankovými prostředky lze přehradit ještě širší směr. Z toho vyplývá, že při správném a uváženém rozdělení protitankových prostředků jednotlivým bojovým skupením bude velitel motorisované střelecké divise schopen vytvořit požadované hustoty v protitankových prostředcích.

Růst možností provádět útok na samostatných směrech, podložený organizací a vybavením svazků americké armády, vyžaduje zásahů velitele divise a použití jeho záloh a záložních bojových skupení daleko častěji, než tomu bylo dříve. Vzhledem k tomu, že útok na směrech podstatně omezuje centralisovanou činnost záloh a záložních bojových skupení a do značné míry omezuje jejich manévr, může jich být použito decentralisovaně, k současnému zásahu na několika směrech. Proto je nutno vybavit bojová skupení, hlavně záložní, tak, aby byla schopna vést boj samostatně.

Při zahájení útoku bránícími se svazky v dotyku s nepřítelem bude výhodné vytvořit v rámci útočného sledu, který je vyčleňován ze svazků prvního sledu, bránících první pásmo obrany, jednotlivá bojová skupení. Úkolem těchto bojových skupení bude průlom prvního postavení obrany nepřítele a zabezpečení hlavnímu útočnému uskupení armády pokračovat v útoku z chodu do hloubky nepřátelské obrany. Vzhledem k tomu, že úkol útočného sledu bude poměrně mělký (průlom prvního postavení), mohou být bojová skupení vytvořena silnější a učleněna do jednoho sledu. Vytvoření bojových skupení a zaujetí útočné sestavy bude nutno provést až poslední noc před zahájením útoku, aby veškeré přípravy byly pečlivě utajeny.

Závěrem k této stati lze podotknout, že v některých případech může vzniknout domněnka, jako by nebylo podstatného rozdílu mezi vytvořenými bojovými skupenými a dosavadními motorisovanými střeleckými prapory a pluky. Rozdíl mezi těmito jednotlivými prvky se jeví zejména v jejich

samostatnosti. Jestliže dosavadní motorisovaný střelecký prapor nemohl být plně dotován všemi posilovými prostředky a byl do značné míry ve své bojové činnosti vázán na podporu starším náčelníkem, mohou bojová skupení vybavená v dostatečné míře všemi druhy vojsk plnit úkoly samostatně na oddělených směrech. Rovněž provádění manévru ať už v útočném nebo v obranném boji bude u bojových skupení mnohem snazší a rychlejší než u motorisovaných střeleckých praporů (pluků).

3. Vedení boje bojovými skupením

V útočném boji vedou bojová skupení, která jsou v prvním sledu svazku na směrech, kde bylo použito zbraní hromadného ničení (směr hlavního úderu), boj obdobně jako dosavadní předsunuté odřady. Podstatný rozdíl však bude v tom, že místo jednoho předsunutého odřadu bude pronikat do hloubky nepřátelské obrany několik bojových skupení. Tento způsob zahájení útoku má proti dřívějšímu značnou výhodu v tom, že

- obrana nepřítele po provedení atomové, dělostřelecké a letecké přípravy bude daleko více narušena současným útokem několika bojových skupení na několika směrech,
- do značné míry bude omezena možnost manévru nepřátelských záloh na jednotlivé směry průlomu.

Po provedení atomové, dělostřelecké a letecké přípravy pronikají bojová skupení útočící na směr hlavního úderu motorisované střelecké divise epicentry výbuchů atomových pum a rychlým postupem do hloubky nepřátelské obrany prolamují obranu na několika směrech. K likvidaci zbytků nepřátelských jednotek mezi epicentry výbuchu nutno použít záložních bojových skupení buď z prvního nebo druhého sledu divise.

Bojová skupení útočící na podružném směru mají za úkol při využití silné dělostřelecké a letecké podpory ničit ty jednotky nepřítele, které by ohrožovaly boky a týly bojových skupení na směru hlavního úderu. Tempo jejich útoku bude nižší než tempo útoku bojových skupení na směr hlavního úderu. Proto musí využívat nejen úspěchů bojových skupení na hlavním směru, ale i smělého manévru k pronikání do hloubky nepřátelské obrany vytvořenými mezerami při současném ničení dělostřelectvem těch odporů nepřítele, které jim brání v postupu.

Budou-li všechny obrněné transportéry vybaveny velkorážními kulomety a bezzákluzovými děly, bude úderná síla motorisovaných střeleckých vojsk značně vyšší než dosud, protože budou mít dostatek dělostřelectva na přímou střelbu k ničení menších odporů. Silnější a větší odpory bude nutno umlčovati a ničit soustředěnou palbou divisi dělostřelecké skupiny.

V průběhu boje o první pásmo obrany je pravděpodobné, že nepřítel bude provádět protizteče menšími uskupeními ke zničení našich vklínivších se bojových skupení. V tomto případě musí velitel bojového skupení zhodnotit sílu nepřítele, který se připravuje k provedení protizteče, a rozhodnout se k jeho likvidaci. Rozhodnutí může být dvojit. Budou-li síly nepřítele slabší (po případě rovnocenné), bude výhodné zničit je ve střetném boji. Předtím bude nutno vyžádat úder letectva a soustředěnou palbu dělostřelectva na proudy nepřítele s cílem zamezit jeho rozvinutí a zaujetí bojové sestavy. Budou-li síly nepřítele větší než síly bojového skupení útočícího na tomto směru, bude výhodné, aby se velitel bojového skupení rozhodl k zaujetí

výhodné terénní čáry, která by skýtala výhodné podmínky k odražení nepřátelské protizteče. V tomto případě bude podporovat odražení nepřátelské protizteče i velitel motorisované střelecké divise svými prostředky.

Dojde-li k obklíčení (poloobklíčení) většího uskupení nepřítele (zpravidla na rozhraní dvou od sebe vzdáleně útočících svazků), může velitel armády použít k jeho likvidaci buď úderů zbraní hromadného ničení nebo letectva nebo úderů několika raketometných oddílů. Velitel divise může k likvidaci tohoto uskupení použít části svých záložních bojových skupení nebo bojového skupení útočícího poblíž prostoru obklíčení, a to hlavně k provedení úderů do těch prostorů, kde by nepřítel provedl pokus probít se z obklíčení.

Ostatní bojová skupení pokračují v pronikání k druhému pásmu obrany, při čemž se jejich sestava rozevírá tak, aby vyšla k druhému pásmu obrany na několika místech a aby útok na toto pásmo byl z chodu zahájen současně na několika směrech od sebe vzdálených a v celém útočném pásmu motorisované střelecké divise.

Bude-li motorisovaná střelecká divise útočit v širokém pásmu, může velitel divise zasadit část svého druhého sledu v okamžiku doprolamování prvního pásma obrany s tím, aby úder na druhé pásmo obrany byl proveden z chodu v celém útočném pásmu. V této době se zpravidla uvolní některé bojové skupení útočící na podružném směru a přejde pak do druhého sledu (zálohy) velitele divise a je připraveno k narůstání síly úderu na tom směru, kde se úspěch boje o druhé pásmo obrany nejvíce projeví. Zásadou při vedení boje v hloubce nepřátelské obrany musí být, že si velitel divise musí včas obnovit své zálohy a záložní bojová skupení (po případě celý druhý sled).

V obraně se ráz boje nebude v podstatě lišit od dosavadního způsobu. Zvláštností a výhodou proti dřívějšímu bude ta okolnost, že velitel divise bude mít k dispozici větší počet soběstačných bojových skupení zesílených všemi druhy vojsk, jejichž zásah bude proti dosavadnímu rychlejší a účinnější.

Po provedení úderů nepřátelskými zbraněmi hromadného ničení bude povinností velitele divise přehradit ty směry, kde jednotky byly nejvíce zasaženy. K tomu bude výhodné použít některého ze záložních bojových skupení, které svým složením a vybavením posilovými prostředky může úspěšně zabránit nepříteli v dalším pronikání do hloubky naší obrany. Vhodným prostředkem k zastavení nepřítele pronikajícího do prostoru shozu atomových pum budou bojová skupení převážně složená z tankových jednotek, která mohou rychle zaujmout předem připravené čáry a postavení k vedení boje z místa nebo provést manévry do boku nepřítele.

Projeví-li se v průběhu obranného boje úspěch nepřítele na jednom z jeho útočných směrů, rozhodne se velitel divise provést protizteč svými bojovými skupeními druhého sledu (po případě záložními bojovými skupeními). Protizteč nemusí být vždy provedena na jednom směru celým druhým sledem. V některých případech bude výhodné provést protizteč několika bojovými skupeními současně do obou boků nepřátelského vlonu, při současném přehrazení směru postupu nepřátelských vojsk. Tato varianta však bude klást zvýšené požadavky na velení a na součinnost mezi jednotlivými bojovými skupeními a bude ji výhodné uskutečnit, bude-li dostatek času k sladění činnosti všech bojových skupení.

Z á v ě r

Tento článek navazuje na článek plukovníka Karla Pernici „Průlom vševojskové armády na dvou a více směrech“ a řeší některé taktické otázky vytváření bojových skupení v útočném a obranném boji. Vytvářet bojová skupení není zásadní podmínkou každého útočného nebo obranného boje. Je však vhodným způsobem v některých zvláštních situacích, kdy si terén a organisace boje nepřítelem tento způsob přímo vynutí. Dosavadní organisace motorisované střelecké divise umožňuje vytvářet bojová skupení, jejichž podstata za této podmínky záleží v tom, že předem jsou vytvořena ze všech druhů vojsk nezbytných k plnění daného úkolu. Cílem článku nebylo řešit organizační strukturu divise, avšak diskuse k tomuto článku může přinést mnoho příspěvků jak k organizačním otázkám, tak i k této nové formě boje.